
Omvärldens uppfattning om Sveriges hantering av hälsokriser

Bilden av Sverige under coronapandemin

Innehåll

Inledning	3
Metod	3
Inställningen till olika länders hantering av hälsokriser	4
Synen på Sveriges hantering av hälsokriser	5
Inställningen till resande till följd av coronapandemin	6
Sammanfattande kommentarer	8

Inledning

SI har i uppdrag att följa och analysera bilden av Sverige i andra länder och identifiera nya tendenser i informationsflöden och desinformation som berör Sverige och svenska förhållanden. Analyserna utgår från:

- hur Sverige uppfattas av en allmänhet eller specifika målgrupper i andra länder,
- samtalet om Sverige i sociala medier och rapportering om Sverige i nyhetsmedier internationellt,
- hur Sverige är eller presterar inom olika områden genom att följa forskning och internationella studier.

I syfte att undersöka hur befolkningen i andra länder uppfattar Sverige beställer SI undersökningen *Anholt Ipsos Nation Brands Index* (NBI). NBI är en årlig undersökning som mäter styrkan i 50 olika länders nationsvarumärken samt hur länderna uppfattas inom export, samhällsstyre, kultur, befolkning, turism och talang- och investeringsattraktion. SI har följt Sveriges placering i NBI sedan 2010.¹

Med anledning av den rådande pandemin inkluderar årets studie särskilda frågor om hur länders hantering av hälsokriser² uppfattas, huruvida individers inställning till att resa har påverkats av coronapandemin samt hur trygga respondenterna känner sig med att besöka länderna inom en femårsperiod. De data som presenteras i denna rapport utgår från de särskilda frågor som ställts med anledning av coronapandemin, jämförelsedata finns därför inte tillgängliga. Sverige position i 2020 års NBI presenteras av SI i slutet av 2020.

Metod

Årets NBI-undersökning genomfördes med 20 000 respondenter i 20 panelländer³ under juli och augusti 2020. Respondenterna är 18 år eller äldre och urvalet återspeglar demografi i respektive lands uppkopplade befolkning ("online population") utifrån ålder, kön och utbildning. Vidare har etnicitet använts för att balansera urvalet i USA, Storbritannien, Sydafrika, Indien och Brasilien.

Respondenterna ombads svara på tre frågor med anledning av coronapandemin:

1. Ange ditt övergripande intryck av hur vart och ett av följande länder hanterar sjukvårdskriser (som COVID-19, Ebola och Zika), baserat på allt du känner till eller har hört talas om
2. Har den pågående COVID-19-pandemin påverkat hur troligt det är att du kommer att göra inrikes eller utrikes resor under de kommande tolv månaderna?
3. När du funderar över ditt resande under de kommande fem åren – hur trygg skulle du känna dig med att besöka följande länder utifrån deras hantering av sjukvårdskriser (som COVID-19, Ebola och Zika)?

Respondenterna ombads gradera sina svar på en sjugradig skala där 7 motsvarar extremt positiv eller extremt trygg och där 1 motsvarar extremt negativ eller extremt otrygg. I den här studien presenterar SI resultat 7-5 som positiv eller trygg, 4 som neutral och 3-1 som negativ eller otrygg. De rankingar som presenteras bygger på ett så kallat "net score", om inte annat anges. Net score är differensen mellan andelen positiva och negativa respondenter.

Sverige i internationell rapportering under coronapandemin

Sveriges hantering av covid-19 har sedan början av mars väckt uppmärksamhet i internationella medier. Stora nyhetsmedier som *New York Times*, *CNN*, *Financial Times*, *Guardian*, *The Telegraph*, *Corriere della Sera*, *Le Monde*

¹ 2019 rankar Sverige på plats 9/50 i NBI

² SI kommer genomgående i denna rapport använda begreppet hälsokriser. I enkätundersökningen ombads respondenterna svara på frågor om länders hantering av "healthcare crises (such as COVID-19, Ebola, Zika)" respektive "Health crises (such as COVID-19, Ebola, Zika)". Begreppen har i den svenska översättningen av enkäten översatts till sjukvårdskriser.

³ Argentina, Australien, Brasilien, Egypten, Frankrike, Indien, Italien, Japan, Kanada, Kina, Mexiko, Polen, Ryssland, Storbritannien, Sverige, Sydafrika, Sydkorea, Turkiet, Tyskland och USA.

och *Repubblica* har publicerat ingående artiklar om Sverige och Sveriges coronastrategi. Rapporteringen och intresset för Sveriges hantering av coronapandemin har varit omfattande och fördjupat.

I internationella medier tecknades tidigt en bild av att Sverige har valt en annan väg än andra länder i hanteringen av coronapandemin. Sverige har ofta använts som en jämförelsepunkt för ett alternativt sätt att hantera coronapandemin. I rapporteringen görs jämförelser mellan strategier, men också avseende t.ex. smittspridning, antal döda, reserestriktioner och den ekonomiska utvecklingen. Sveriges coronastrategi och utfallen av strategin jämförs särskilt ofta med de nordiska grannländernas.

Inställningen till olika länders hantering av hälsokriser

Tyskland är det land som rankas högst när respondenterna tillfrågas om olika länders hantering av hälsokriser.⁴

Därefter placerar sig Kanada, Nya Zeeland, Schweiz och Japan. De länder som rankas lägst är Mexiko, Nigeria, Indien, Brasilien och USA. Sverige rankas på 15:e plats av 50 länder när det gäller hanteringen av hälsokriser.

I genomsnitt har 40% av respondenterna en positiv syn på Sveriges hantering av hälsokriser medan 43 % är neutrala. Omkring 17% är negativa till Sveriges hantering. Motsvarande siffror för Tyskland och USA är 53 respektive 25 % positiva, 36 respektive 24 % neutrala och 10 respektive 51 % negativa.

Tabell 1. Andel positiva, neutrala och negativa respondenter till länders hantering av hälsokriser, rank baserat på net score⁵

Land	Rank	Andel positiva (5-7)	Andel neutrala (4)	Andel negativa (1-3)	Net score (differens mellan andel positiva och andel negativa)
Tyskland	1	53,2 %	36,4 %	10,4 %	42,8
Kanada	2	49,3 %	41,5 %	9,2 %	40,1
Nya Zeeland	3	47,7 %	43,4 %	8,9 %	38,8
Schweiz	4	44,6 %	46,5 %	8,9 %	35,7
Japan	5	48,9 %	36,7 %	14,4 %	34,5
Sverige	15	39,7 %	43,4 %	16,9 %	22,8
Mexiko	46	19,6 %	50,4 %	29,9 %	-10,3
Nigeria	47	17,5 %	52,9 %	29,6 %	-12,1
Indien	48	20,1 %	45,2 %	34,7 %	-14,6
Brasilien	49	18,9 %	37,4 %	43,7 %	-24,8
USA	50	25 %	23,6 %	51,4 %	-26,4

Källa: IPSOS NBI 2020. Respondenterna har svarat på en skala där 1=extremt negativ till 7=extremt positiv.

⁴ Frågan som ställts är: "Baserat på vad du vet eller har hört, indikera din övergripande åsikt om hur [landet] hanterar hälsokriser (som COVID-19, Ebola, Zika)."

⁵ Net score beräknas som differensen mellan andelen positiva och andelen negativa.

Positiv net score innebär att en större andel respondenter är positiva i förhållande till

andelen negativa. Negativ net score innebär att en större andel respondenter är negativa i förhållande till andelen positiva.

Synen på Sveriges hantering av hälsokriser

Omkring 40 % av respondenterna i undersökningen är positivt inställda till Sveriges hantering av hälsokriser. Mest positiva till Sveriges hantering är respondenterna i Indien, Egypten och Kina, där runt 60 % är positiva. I flera av de länder som under våren 2020 har haft en omfattande nyhetsrapportering om Sveriges hantering av coronapandemin ligger andelen positiva respondenter runt genomsnittet på 40 %. I USA är 36 % positiva, i Storbritannien 38 % och i Ryssland 40 %. Italien och Tyskland är bland de länder som har den lägsta andelen positiva respondenter, 27 respektive 29 %.

Sammantaget anger cirka 17 % av respondenterna i undersökningen att de är negativt inställda till Sveriges hantering. Störst andel respondenter som är negativa till Sveriges hantering finns i Tyskland (32 %) följt av Italien

(27 %) och Frankrike (17 %). Tyskland och Japan är de länder som har ett negativt net score när de bedömer Sverige, det vill säga fler respondenter har en negativ uppfattning av Sveriges hantering av hälsokriser jämfört med andelen som har en positiv uppfattning. I Italien är den andel som är negativ till Sveriges hantering i princip lika stor som den andel respondenter som har en positiv uppfattning (27 %). Lägst andel som har negativ syn på Sveriges hantering finns bland respondenter i Sydafrika (8 %), Mexiko (9 %) och Brasilien (9 %). I USA uppgår andelen negativt inställda till Sveriges hantering av hälsokriser i USA cirka 13 %, vilket är färre än i till exempel Storbritannien (16 %) och Ryssland (18 %).

Resultaten visar också att närmare hälften (47 %) av svenska respondenter anger att de är positivt inställda till Sveriges hantering av hälsokriser, jämfört med 26 % som är negativa. 27 % anger att de är neutrala till Sveriges hantering.

Tabell 2. Andel positiva, neutrala och negativa respondenter till Sveriges hantering av hälsokriser, rankat utifrån net score

Land	Rank	Andel positiva (5-7)	Andel neutrala (4)	Andel negativa (1-3)	Net score (differens mellan andel positiva och andel negativa)
Indien	1	65,2 %	20,8 %	14 %	51,2
Egypten	2	62,8 %	24,4 %	12,9 %	49,9
Kina	3	57,8 %	31,7 %	10,4 %	47,4
Sydafrika	4	52,7 %	39,6 %	7,7 %	45
Mexiko	5	53,8 %	37,3 %	9 %	44,8
Brasilien	6	47,2 %	43,6 %	9,2 %	38
Argentina	7	41,2 %	43,5 %	15,3 %	25,9
USA	8	35,7 %	51,8 %	12,5 %	23,2
Kanada	9	37,4 %	48,2 %	14,4 %	23
Ryssland	10	39,8 %	42,7 %	17,5 %	22,3
Storbritannien	11	37,5 %	46,9 %	15,5 %	22
Sverige	12	46,7 %	26,9 %	26,4 %	20,3
Australien	13	37,9 %	43 %	19,1 %	18,8
Polen	14	34,7 %	48,6 %	16,7 %	18
Turkiet	15	38,4 %	40,8 %	20,8 %	17,6
Frankrike	16	29,7 %	53 %	17,3 %	12,4
Sydkorea	17	26,5 %	51,8 %	21,7 %	4,8
Italien	18	27,2 %	45,7 %	27,1 %	0,1
Tyskland	19	28,7 %	39,5 %	31,8 %	-3,1
Japan	20	11,2 %	73 %	15,8 %	-4,6
Total		39,7 %	43,4 %	16,9 %	22,8

Källa: IPSOS NBI 2020. Respondenterna har svarat på en skala där 1=extremt negativ till 7=extremt positiv.

Inställningen till resande till följd av coronapandemin

Studien har undersökt om den pågående coronapandemin har påverkat respondenternas inställning till att göra inrikes- eller utrikesresor under de kommande tolv månaderna?⁶

När det gäller utrikesresor är det genomsnittliga svaret för alla länder 5,37 på en sjugradig skala, där 7 motsvarar hög påverkan. Generellt visar alltså undersökningen att inställningen till att resa har påverkats av pandemin. De tre länder där Covid-19 har påverkat respondenternas benägenhet att resa mest är Kina (5,94), Sydkorea (5,91) och Argentina (5,73). Minst påverkade är respondenter i Japan (4,74), Polen och Ryssland (båda 4,88).

Benägenheten att resa nationellt de närmaste tolv månaderna har inte påverkats i lika hög utsträckning. Medelvärde för alla respondenter är 4,85. De franska respondenterna uppger

att de är minst påverkade (3,88) medan respondenterna i Indien är de som påverkats mest (5,6).

På frågan om hur trygga respondenterna känner sig med att besöka olika länder, baserat på deras hantering av hälsokriser (Covid-19, Ebola, Zika)⁷, uppger 42 % av respondenterna att de känner sig trygga eller mycket trygga med att besöka Sverige. I genomsnitt uppger 30 % av respondenterna i alla länder att de är trygga eller mycket trygga med att besöka andra länder. Sverige placerar sig på plats 10, när alla länder rankas utifrån hur trygga respondenterna uppger att de är med att resa dit. De länder som respondenterna uppger att de är mest trygga med att resa till är Kanada, Tyskland och Nya Zeeland, som enligt fråga ett också är länder som rankas högt vad gäller hantering av hälsokriser.

Tabell 3. Andel respondenter som anger att de är trygga, neutrala och otrygga med att resa till olika länder de närmaste fem åren, rank baserat på net score⁸

Land	Rank	Andel trygga (5-7)	Andel neutrala (4)	Andel otrygga (1-3)	Net score (differens mellan andel trygga och andel otrygga)
Kanada	1	47,8 %	35,2 %	17 %	30,8
Tyskland	2	48,2 %	33,7 %	18,1 %	30,1
Nya Zeeland	3	46,7 %	35,4 %	17,9 %	28,8
Schweiz	4	45,9 %	36,8 %	17,3 %	28,6
Australien	5	45,0 %	36,9 %	18,1 %	26,9
Sverige	10	41,9 %	36,6 %	21,5 %	20,4
Brasilien	46	21,5 %	33,9 %	44,6 %	-23,1
Kenya	47	18,6 %	39,6 %	41,8 %	-23,2
Indien	48	20,8 %	34,1 %	45,1 %	-24,3
Nigeria	49	17,7 %	38 %	44,3 %	-26,6
Chile	50	22,3 %	28,6 %	49,1 %	-26,8

Källa: IPSOS NBI 2020. Respondenterna har svarat på en skala där 1=extremt otrygg till 7=extremt trygg.

De respondenter som känner sig mest trygga med att besöka Sverige finns i Kina (63 %), Indien (63 %) och Egypten (57 %). Detta är också exempel på länder som är positiva till hur Sverige hanterar hälsokriser. I Tyskland och Frankrike uppger cirka 30 % att de känner sig trygga med att besöka Sverige, utifrån hur landet hanterat hälsokriser. Motsvarande siffra för Italien är 44 %. Totalt uppger 22 % av respondenterna i alla länder att de känner sig otrygga med att resa till Sverige under de

kommande fem åren. Siffran ligger under genomsnittet för alla länder (29 %). Det är i Australien (30 %), Turkiet (28 %) och Kanada (26 %) flest respondenter uppger att de är otrygga med att resa till Sverige. Motsvarande siffra i Tyskland är 26 % och i Italien 23 %. Respondenterna i Mexiko (14 %), Kina (13 %) och Egypten (12 %) är de som i minst utsträckning uppger att de känner sig otrygga med att resa till Sverige på fem års sikt.

⁶ Den fråga Ipsos har ställt är: Har den pågående COVID-19-pandemin påverkat hur troligt det är att du kommer att göra inrikes eller utrikes resor under de kommande tolv månaderna?

⁷ "När du tänker på ditt resande under de kommande fem åren, hur trygg känner du dig med att besöka följande länder, baserat på deras hantering av hälsokriser (Covid-19, Ebola, Zika)?"

⁸ Net score beräknas som differensen mellan andelen positiva och andelen negativa. Positiv net score innebär att en större andel respondenter är positiva i förhållande till andelen negativa. Negativ net score innebär att en större andel respondenter är negativa i förhållande till andelen positiva.

Tabell 4. Andel respondenter i respektive land som anger att de trygga, neutrala och otrygga med att resa till Sverige, utifrån hur landet hanterar hälsokriser, rankat utifrån net score

Land	Rank	Andel trygga (5-7)	Andel neutrala (4)	Andel otrygga (1-3)	Net score (differens mellan andel trygga och andel otrygga)
Kina	1	62,8 %	24 %	13,2 %	49,6
Indien	2	62,6 %	20,7 %	16,7 %	45,9
Egypten	3	57,2 %	30,9 %	11,9 %	45,3
Sverige	4	54,3 %	31 %	14,7 %	39,6
Sydafrika	5	50,5 %	32 %	17,5 %	33
Brasilien	6	46,5 %	39,2 %	14,3 %	32,2
Mexiko	7	46,8 %	36,3 %	16,9 %	29,9
Argentina	8	45,3 %	35,2 %	19,5 %	25,8
Polen	9	38,3 %	46 %	15,7 %	22,6
Ryssland	10	39,3 %	43,4 %	17,3 %	22
Italien	11	43,6 %	33,2 %	23,2 %	20,4
Sydkorea	12	40,3 %	39,2 %	20,5 %	19,8
UK	13	41,1 %	37,5 %	21,4 %	19,7
US	14	38,3 %	38,4 %	23,3 %	15
Frankrike	15	32,2 %	47,1 %	20,7 %	11,5
Kanada	16	37,1 %	36,3 %	26,6 %	10,5
Turkiet	17	37 %	34,8 %	28,2 %	8,8
Australien	18	36,3 %	33,6 %	30,1 %	6,2
Tyskland	19	31,5 %	43 %	25,5 %	6
Japan	20	9,9 %	45,8 %	44,3 %	-34,4

Källa: IPSOS NBI 2020. Respondenterna har svarat på en skala där 1=extremt otrygg till 7=extremt trygg.

Sammanfattande kommentarer

När respondenter i 20 länder bedömer hur de uppfattar att 50 länder har hanterat hälsokriser rankas Tyskland följt av Kanada och Nya Zeeland högst. Sverige rankas på plats 15 av 50 jämförda länder, vilket i sammanhanget bedöms vara en relativt bra placering. 40 % av respondenterna har en positiv syn på Sveriges hantering av hälsokriser, 43% av respondenterna är neutrala medan 17 % är negativa till Sveriges hantering. Sammantaget är alltså drygt 80 % av respondenterna positiva eller neutrala till Sveriges hantering. Fler är positivt inställda till Sveriges hantering av hälsokriser än det antal som är negativa

Undersökningen visar också att uppfattningen om Sveriges hantering av hälsokriser skiljer sig åt mellan olika länder. Länder som ligger längre bort geografiskt tenderar att vara mer positiva än vissa närliggande europeiska länder. Bland de länder som är mest positiva till Sveriges hantering av hälsokriser finns Indien, Egypten och Kina, där mellan 58 och 65 % av respondenterna är positiva. I Tyskland, Italien, USA, Storbritannien och Ryssland är andelen respondenter som är positiva till Sveriges hantering av hälsokriser mellan 30 och 40 %. En möjlig förklaring till dessa skillnader skulle kunna vara att Sverige under våren i vissa länder ofta har förekommit i nyhetsrapporteringen, som ett exempel på ett land som valt en unik strategi för att hantera coronapandemin. Samtalen på sociala medier har varit polariserade och nyhetsrapporteringen har varit omfattande. Rapporteringen bedöms överlag ha varit faktabaserad och tonaliteten neutral, men i alla länder förekommer även såväl positiva som negativa artiklar om Sveriges hantering av coronapandemin.

Den aktuella undersökningen visar att respondenternas generella inställning till att resa har påverkats, framförallt internationellt. Studien undersöker också hur trygga respondenter är att resa till olika länder på fem års sikt, baserat på ländernas hantering av hälsokriser. 42 % av respondenterna uppger att de känner sig trygga eller mycket trygga med att besöka Sverige. Mot bakgrund av att genomsnittet för alla länder är 30 % bedöms detta vara ett positivt resultat. Sverige placerar sig på plats 10 av 50 länder. Mest trygga med att resa till Sverige uppger respondenter i Kina, Indien och Egypten att de är. Detta är samma länder som har den mest positiva uppfattningen om hur Sverige hanterat hälsokriser. Minst trygga med att resa till Sverige är respondenter i Australien, Tyskland och Japan. De länder respondenterna är mest trygga med att resa till är Tyskland, Kanada och Nya Zeeland, länder som också rankas högt när respondenterna bedömer hanteringen av hälsokriser. Uppfattningen om hur länder hanterat

hälsokriser tycks påverka hur trygg man känner sig med att resa till landet.

Bilden av ett land skapas av många faktorer och bilden av Sverige är i grunden positiv och har varit stabil över tid. Sverige har de senaste tio åren haft en stark position i Nation Brands Index, med särskilda styrkor inom samhällsstyre, befolkning och hur Sverige upplevs bidra till det internationella klimatarbetet. Huruvida resultaten i den här studien kommer att påverka hur Sverige uppfattas inom andra områden är för tidigt att säga.

